

401

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 13 kwietnia 1956 r.

w sprawie ustalenia wzorcowego statutu dla kas spółdzielczych.

Na podstawie art. 21 ust. 1 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. z 1951 r. Nr 36, poz. 279) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wzorcowy statut dla kas spółdzielczych, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Z dniem wejścia w życie zarządzenia traci moc rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 grudnia 1949 r. w sprawie ustalenia wzorcowego statutu dla gminnych kas spółdzielczych (Dz. U. Nr 62, poz. 489).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: *T. Dietrich*

Załącznik do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 1956 r. (poz. 401).

STATUT KASY SPÓLDZIELCZEJ

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Spółdzielnia nosi nazwę: „Kasa Spółdzielcza w . . . . .”, zwana w dalszym ciągu „Kasą”.

§ 2. 1. Siedzibą Kasy jest . . . . .
2. Terenem działalności Kasy są gromady (osiedla, miasta):

. . . . . w powiecie . . . . .

3. Czas trwania Kasy jest nieokreślony.

§ 3. 1. Kasa działa na podstawie ustawy o spółdzielniach oraz dekretu o reformie bankowej.

2. Centralą organizacyjną, finansową i rewizyjną Kasy jest Narodowy Bank Polski, zwany w dalszym ciągu „Centralą”.

3. Nadrzędnym organem samorządowym Kasy jest Naczelna Rada Spółdzielcza działająca za pośrednictwem Komisji do Spraw Kas Spółdzielczych, zwanej w dalszym ciągu „Komisją NRS”.

II. Cel działalności Kasy.

§ 4. Celem działalności Kasy jest:

- 1) niesienie pomocy w rozwoju i podnoszeniu produkcji rolniczej oraz dobrobytu i kultury indywidualnie gospodarujących i pracujących chłopów, członków spółdzielni produkcyjnych, rzemieślników pracujących dla potrzeb wsi oraz pozostałej pracującej ludności mającej warunki do prowadzenia produkcji rolnej: hodowlanej lub roślinnej;
- 2) ułatwianie ludności wiejskiej gromadzenia środków pieniężnych i oszczędności;
- 3) obrona mało- i średniorolnych chłopów przed wyzyskiem;
- 4) pogłębianie form pracy zespołowej i troski o wspólne dobro przez czynny udział członków w zarządzaniu sprawami Kasy.

§ 5. 1. Cele wymienione w § 4 Kasa realizuje przez:

- 1) udzielanie pożyczek w ramach państwowych planów kredytowych;

2) zaliczkowanie kontraktacji i dokonywanie wypłat za dostawą płodów rolnych;

3) udzielanie pożyczek ze środków własnych i zebranych oszczędności na wszelkie potrzeby gospodarcze oraz na pilne potrzeby płatnicze według wytycznych Komisji NRS;

4) prowadzenie działalności zapomogowej dla swych członków z części wygospodarowanych nadwyżek bilansowych według wskazań Komisji NRS;

5) sprawowanie opieki nad zrzeszeniami rolników mającymi charakter kas wzajemnej pomocy;

6) organizowanie innych form pomocy członkom, zmierzających do poprawy i zabezpieczenia ich warunków życia;

7) propagowanie oszczędności oraz przyjmowanie i wypłacanie wkładów oszczędnościowych miejscowej ludności stosownie do umowy z Powszechną Kasą Oszczędności;

8) prowadzenie obsługi kasowej skupu płodów rolnych i przeprowadzanie z tego tytułu rozliczeń chłopów z instytucjami gospodarczymi działającymi na terenie wsi;

9) wykonywanie innych czynności zmierzających do usprawnienia obrotu pieniężnego na terenie wsi, w tym prowadzenie rachunków zastępczych i bieżących.

2. Dla właściwego wykonania czynności wymienionych w ust. 1 Kasa otwiera i prowadzi stałe lub przejściowe punkty kasowe przede wszystkim w tych gromadach, w których czynne są punkty skupu płodów rolnych.

3. Wymienione w ust. 1 zadania Kasa realizuje zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach i statutu, uchwałami Walnego Zgromadzenia oraz wytycznymi Komisji NRS i Centrali.

III. Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 6. 1. Członkiem Kasy może być każda osoba zamieszkała na terenie działania Kasy, która ukończyła 18 lat życia i prowadzi produkcję rolną: hodowlaną lub roślinną bądź też wykonuje zawód związany z rolnictwem.

2. Członkiem Kasy może być również zespół, kółko rolnicze, grupa producentów i inne zrzeszenie rolników z terenu działalności Kasy.

3. Kandydaci na członków składają pisemną deklarację przystąpienia.

4. O przyjęciu na członka decyduje Zarząd Kasy. W razie odmowy przyjęcia kandydat ma prawo odwołać się do Rady Kasy.

§ 7. 1. Członkom Kasy przysługują następujące uprawnienia:

- 1) branie udziału w Walnych Zgromadzeniach i gromadzkich zebraniach członków Kasy, ocenianie całokształtu działalności Kasy i wykonywania przez nią zadań oraz zgłaszanie odpowiednich wniosków;
- 2) wybieranie i odwoływanie organów Kasy oraz kandydowanie do tych organów;
- 3) decydowanie o sprawach Kasy w granicach i w sposób określony statutem;
- 4) pierwszeństwo w korzystaniu z pożyczek ogólnobrotowych na potrzeby gospodarcze ustalone państwowymi planami kredytowymi;
- 5) wyłączność w korzystaniu z pożyczek na wszelkie potrzeby gospodarcze — udzielanych poza państwowymi planami kredytowymi — oraz na pilne potrzeby płatnicze;
- 6) decydowanie o podziale nadwyżki i uczestniczenie w korzyściach przewidzianych w § 49 ust. 2;
- 7) korzystanie z zapomóg w przypadkach określonych przez Walne Zgromadzenie;
- 8) korzystanie z innych usług i form pomocy prowadzonych przez Kasę dla swych członków.

2. Wszyscy członkowie mają równe prawa bez względu na ilość posiadanych udziałów.

§ 8. 1. Członek Kasy jest obowiązany:

- 1) wpłacić wpisowe w wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie;
- 2) zadeklarować i wpłacić co najmniej jeden udział w wysokości 50.— zł, z tym że Walne Zgromadzenie może zobowiązać członków do zadeklarowania i wpłacenia większej ilości udziałów (§ 17 pkt 5);
- 3) stosować się do postanowień statutu, regulaminów i uchwał Walnych Zgromadzeń Kasy;
- 4) czynnie uczestniczyć w realizacji zadań i celów Kasy ze starannością, jakiej należy dokładać w sprawach dobra społecznego;
- 5) troszczyć się o dobro Kasy, dbać o poszanowanie jej majątku, czuwać, aby Kasa wykonywała swe zadania zgodnie ze statutem i interesem pracujących chłopów.

2. Członek odpowiada za zobowiązania Kasy do wysokości zadeklarowanych udziałów.

§ 9. Członkostwo ustaje na skutek:

- 1) pisemnego wypowiedzenia wszystkich udziałów;
- 2) wykluczenia z Kasy uchwałą Walnego Zgromadzenia, powziętą na wniosek Zarządu lub Rady Kasy, jeżeli członek nie wypełnia obowiązków przewidzianych statutem i uchwałami organów Kasy bądź też szkodzi Kasie;
- 3) opuszczenia na stałe terenu działalności Kasy;
- 4) śmierci.

§ 10. 1. W razie wystąpienia lub wykluczenia członka rozliczenie z nim z tytułu wpłaconych udziałów następuje po upływie miesiąca od zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie bilansu za rok, w którym zgłoszono wystąpienie lub nastąpiło wykluczenie.

2. Członka zmarłego skreśla się z rejestru członków z dnem, w którym nastąpiła śmierć. Prawa majątkowe zmar-

łego członka wykonuje jego spadkobierca. Jeżeli spadkobierców jest więcej, powinni w tym celu ustanowić wspólnego pełnomocnika.

3. Członek Kasy w razie zmiany miejsca stałego zamieszkania może — bez uprzedniego wypowiedzenia i po uregulowaniu zobowiązań wobec Kasy — zażądać przekazania do Kasy w nowym miejscu zamieszkania wniesionych udziałów.

IV. Organy Kasy.

§ 11. Organami Kasy są:

- 1) Walne Zgromadzenie;
- 2) Rada Kasy;
- 3) Zarząd.

Walne Zgromadzenie.

§ 12. Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem samorządu Kasy.

§ 13. 1. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.

2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie sprawozdawczo-wyborcze zwoływane jest raz do roku najpóźniej do dnia 30 czerwca.

3. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie powinno być zwołane na żądanie:

- 1) Rady Kasy;
- 2) jednej piątej delegatów, a w przypadkach przewidzianych w § 14 ust. 1 — jednej dziesiątej członków;
- 3) Komisji NRS;
- 4) Centrali.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć w ciągu miesiąca od daty zgłoszenia żądania i rozpatrzyć sprawę, dla których zostało zwołane.

4. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd. Jeżeli w przewidzianym terminie Zarząd tego nie dokona, wówczas Walne Zgromadzenie może zwołać Rada Kasy, Komisja NRS lub Centrala.

§ 14. 1. W Walnych Zgromadzeniach biorą bezpośrednio udział wszyscy członkowie Kasy z głosem decydującym.

2. W Walnych Zgromadzeniach Kasy, w której liczba członków przekracza 300, biorą udział delegaci. Delegatem może być tylko członek Kasy. Wyboru delegatów dokonuje się na gromadzkich zebraniach członków w stosunku 1 delegat na 10 członków. Gromady, na których terenie mieszka mniej niż 10 członków, wybierają jednego delegata. Wybrani delegaci reprezentują interesy członków danej gromady przez 1 rok do czasu wyboru nowych delegatów.

3. Każdy członek (ust. 1) i delegat (ust. 2) może brać udział w Walnym Zgromadzeniu tylko osobiście z prawem 1 głosu. Członkowie wymienieni w § 6 ust. 2 uczestniczą w Walnym Zgromadzeniu przez swoich pełnomocników.

4. Członkowie Rady i Zarządu Kasy biorą udział w Walnym Zgromadzeniu członków z głosem decydującym, a w Walnym Zgromadzeniu delegatów z głosem doradczym, o ile nie zostali wybrani na delegatów. Przedstawicielom Centrali i Komisji NRS, biorącym udział w Walnych Zgromadzeniach, przysługuje głos doradczy.

5. W Walnym Zgromadzeniu delegatów mogą brać udział również członkowie nie będący delegatami oraz pracownicy Kasy z głosem doradczym.

§ 15. 1. Gromadzkie zebrania członków Kasy dla wyboru delegatów powinny się odbyć co najmniej na 20 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

2. Gromadzkie zebrania członków zwołuje Zarząd Kasy. O terminie zebrania Zarząd Kasy zawiadamia członków, Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej, Gromadzkie Koło Związku Samopomocy Chłopskiej oraz Spółdzielnię „Samopomoc Chłopska”.

3. Gromadzkie zebranie członków wybiera każdorazowo przewodniczącego i sekretarza zebrania.

4. W razie potrzeby gromadzkie zebrania członków mogą być zwoływane częściowo.

§ 16. Gromadzkie zebranie członków:

- 1) wysłuchuje sprawozdania Zarządu z działalności Kasy ze specjalnym uwzględnieniem obsługi danej gromady, z wykonania uchwał Walnego Zgromadzenia i z poprzedniego gromadzkiego zebrania członków, omawia je i ocenia w świetle potrzeb gromady;
- 2) wysłuchuje informacji Zarządu o planie działalności Kasy, a w szczególności o rodzajach kredytów, z których mogą korzystać chłopcy, i o warunkach ich uzyskania, omawia je i ocenia w świetle potrzeb gromady;
- 3) wysuwa pod adresem Zarządu, Rady Kasy i Walnego Zgromadzenia postulaty, wnioski i żądania dotyczące działalności Kasy, a zwłaszcza dotyczące sprawności działania Zarządu i pracowników Kasy;
- 4) wybiera delegatów na Walne Zgromadzenie;
- 5) ocenia stosunek członków do Kasy i wykonywanie ich obowiązków względem Kasy.

§ 17. Walne Zgromadzenie:

- 1) wybiera i odwołuje:
  - a) członków Rady Kasy i ich zastępców,
  - b) członków Zarządu i ich zastępców,
  - c) delegatów na Wojewódzką Konferencję Delegatów Kas Spółdzielczych;
- 2) rozpatruje i zatwierdza:
  - a) roczne sprawozdanie Zarządu z działalności Kasy wraz z bilansem,
  - b) sprawozdanie Rady Kasy,
  - c) plan finansowy i plan działalności Kasy;
- 3) podejmuje uchwały na podstawie dokonanej przez Centralę oceny porównawczej działalności Kasy;
- 4) oznacza wysokość wpisowego;
- 5) podejmuje uchwały określające liczbę udziałów, jaką winni zadeklarować i wpłacić członkowie w zależności od wielkości gospodarstw lub dochodowości; Walne Zgromadzenie może zwolnić niektórych członków od obowiązku deklarowania i wpłaty dalszych udziałów;
- 6) rozpatruje wnioski gromadzkich zebrań członków i podejmuje uchwały w sprawie tych wniosków;
- 7) dokonuje podziału nadwyżki bilansowej, a w szczególności decyduje o przeznaczeniu części nadwyżki określonej w § 49 ust. 2, oraz ustala sposób pokrycia strat;
- 8) podejmuje uchwały w sprawach nabywania, zbywania i przekazywania nieruchomości;
- 9) przyjmuje statut i uchwała jego zmiany;
- 10) decyduje o wykluczeniu członków z Kasy w przypadkach przewidzianych statutem;
- 11) podejmuje decyzje i uchwały w innych sprawach mających zasadnicze znaczenie dla Kasy;
- 12) podejmuje uchwały co do połączenia, rozwiązania i likwidacji Kasy.

§ 18. 1. O czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia Zarząd zawiadamia imiennie wszystkich delegatów (a w przypadku przewidzianym w § 14 ust. 1 — wszy-

stkich członków) przynajmniej na 14 dni przed terminem zgromadzenia, ponadto zaś wywiesza ogłoszenia w lokalu Kasy i lokalach gromadzkich rad narodowych.

2. Porządek obrad Walnego Zgromadzenia ustala Zarząd wspólnie z Radą Kasy.

3. Jedna piąta część delegatów (a w przypadkach przewidzianych w § 14 ust. 1 — jedna dziesiąta część członków) może zgłaszać wnioski o uzupełnienie podanego porządku obrad Walnego Zgromadzenia co najmniej na 7 dni przed terminem zgromadzenia. O włączeniu zgłoszonego wniosku do porządku obrad decyduje Walne Zgromadzenie większością głosów.

§ 19. 1. Walne Zgromadzenie jest zdolne do podejmowania ważnych uchwał przy obecności przynajmniej połowy ogólnej liczby delegatów (a w przypadkach przewidzianych w § 14 ust. 1 — połowy członków) w pierwszym terminie oraz bez względu na liczbę obecnych w drugim terminie.

2. Drugi termin Walnego Zgromadzenia ustalają zebrani na zgromadzeniu niedoszłym do skutku, z tym że może on przypadać najwcześniej na czternasty dzień od dnia pierwszego terminu; postanowienie § 18 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 20. 1. Walne Zgromadzenie wybiera przewodniczącego, sekretarza i członków.

2. Uchwały na Walnym Zgromadzeniu zapadają zwykłą większością oddanych głosów w głosowaniu jawnym, a na żądanie jednej dziesiątej obecnych — w głosowaniu tajnym. Wyboru organów Kasy dokonuje się w głosowaniu tajnym.

3. Uchwały na Walnym Zgromadzeniu mogą być podejmowane jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad. Uchwały nie mogą być sprzeczne z ustawą o spółdzielniach, statutem i innymi przepisami obowiązującymi Kasę.

4. Prawomocne uchwały Walnego Zgromadzenia obowiązują wszystkich członków.

5. Od uchwał Walnego Zgromadzenia służy odwołanie. Uprawnienia do wniesienia odwołania oraz terminy reguluje ustawa o spółdzielniach.

6. Z obrad Walnego Zgromadzenia sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący i sekretarz.

§ 21. Przy wyborze organów Kasy należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) do organów Kasy można wybierać tylko członków Kasy;
- 2) do organów Kasy nie mogą być wybierane osoby znane jako wyzyskiwacze;
- 3) członkowie Rady i Zarządu oraz ich zastępcy muszą mieć pełną zdolność do działań prawnych;
- 4) członkowie Rady nie mogą być równocześnie członkami Zarządu;
- 5) członek Rady nie może być równocześnie pracownikiem Kasy;
- 6) ustępujący członkowie Zarządu mogą być powołani do Rady dopiero po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie sprawozdania obejmującego ubiegły okres ich działalności jako członków Zarządu;
- 7) członkowie Rady nie mogą pozostawać z członkami Zarządu w stosunku małżeńskim, nie mogą być również spokrewnieni ani powinowaceni bądź w linii prostej, bądź też do drugiego stopnia linii bocznej.

Rada Kasy.

§ 22. 1. Rada Kasy składa się z . . . . . (od 6 do 15) członków i . . . . . (od 3 do 6) zastępców, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat.

2. Co roku ustępuje jedna trzecia część członków i zastępców. W pierwszym i drugim roku członkowie i zastępcy ustępują w drodze losowania, w latach następnych według starszeństwa wyboru.

3. Ustępujący mogą być wybrani ponownie.

§ 23. Rada wybiera spośród siebie Prezydium w składzie: przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i sekretarza. Do wykonywania określonych w § 24 prac Rada powołuje komisje:

- 1) kredytowo-oszczędnościową;
- 2) społeczno-samorządową;
- 3) rewizyjną;
- 4) inne — w miarę potrzeby.

Każdy członek Rady powinien wchodzić do jednej z komisji.

§ 24. Do zadań Rady należy m. in.:

- 1) w zakresie spraw kredytowych:
  - a) nadzorowanie działalności pożyczkowej i windykacyjnej prowadzonej przez Zarząd w ramach państwowych planów kredytowych,
  - b) nadzorowanie działalności pożyczkowej prowadzonej ze środków wymienionych w § 46 ust. 1 oraz windykacji tych pożyczek,
  - c) kontrolowanie prawidłowego wykorzystywania pożyczek przez pożyczkobiorców zgodnie z celem, na który były udzielone,
  - d) kontrolowanie prawidłowości odpisania na straty pożyczek nieściągalnych,
  - e) kontrolowanie zaliczkowania umów i spłaty zaliczek kontraktacyjnych oraz windykacji zaliczek zaległych pod kątem zgodności z zasadami i wytycznymi Centrali;
- 2) w zakresie obrotu pieniężnego i księgowości:
  - a) sprawdzanie bieżącego prowadzenia księgowości oraz jej prawidłowości,
  - b) przeprowadzanie możliwie częstych, nie zapowiadanych kontroli: kas, właściwej ochrony mienia Kasy i zabezpieczenia obrotu pieniężnego,
  - c) badanie pozostałości na rachunkach z uwzględnieniem zagadnień przedawnienia i strat,
  - d) przeprowadzanie co najmniej dwa razy do roku (w czerwcu i w dniu 31 grudnia) kontroli zobowiązań Kasy;
- 3) w zakresie spraw organizacyjno-administracyjnych:
  - a) sprawdzanie prawidłowości i terminowości wykonywania przez Zarząd uchwał Walnych Zgromadzeń,
  - b) rozpatrywanie projektu planu finansowego i planu działalności Kasy, sprawozdania z działalności Kasy i bilansu,
  - c) sprawdzanie prawidłowości wykonywania planów finansowych i planów działalności,
  - d) kontrolowanie, czy organizacja pracy dostosowana jest do miejscowych warunków i potrzeb ludności wiejskiej oraz czy jest przestrzegana socjalistyczna dyscyplina pracy,
  - e) przyjmowanie w określonych terminach skarg i zażaleń oraz kontrolowanie załatwianych przez Zarząd skarg i zażaleń,
  - f) czuwanie nad prowadzeniem przez Kasę działalności zmierzającej do zwiększenia ilości członków, podnoszenia wśród nich świadomości społecznej i wykonywania przez nich obowiązków członkowskich, jak: terminowa spłata pożyczek, uczestnictwo w zebraniach, wpłata na udziały itp.

§ 25. 1. Posiedzenia Rady zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby, co najmniej jednak raz na kwartał, oraz na wniosek Zarządu Kasy, Komisji NRS lub Centrali.

2. Uchwały Rady są prawomocne, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy przynajmniej połowa członków Rady, w tym przewodniczący lub zastępca przewodniczącego.

§ 26. 1. W przypadkach określonych w § 34 ust. 1 pkt 1 i 4 Rada ma prawo, a w przypadkach określonych w § 34 ust. 1 pkt 2 i 3 ma obowiązek zawiesić w czynnościach poszczególnych członków Zarządu lub cały Zarząd.

2. W razie zawieszenia w czynnościach Zarządu lub poszczególnych członków Zarządu Rada stosuje postanowienia § 34 ust. 2.

Zarząd.

§ 27. Zarząd jest organem wykonawczym Kasy kierującym bezpośrednio jej działalnością zgodnie z ustawą o spółdzielniach, statutem, uchwałami Walnego Zgromadzenia i innymi przepisami obowiązującymi Kasę.

§ 28. 1. Zarząd składa się z 3 członków i 3 zastępców wybieranych przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat. Co roku ustępuje jeden członek Zarządu i jeden zastępca. W pierwszym i drugim roku członkowie i zastępcy ustępują w drodze losowania, w latach następnych — według starszeństwa wyboru. Ustępujący mogą być wybrani ponownie.

2. Zarząd wybiera spośród siebie przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego oraz dzieli między siebie funkcje i obowiązki. W razie rozbieżności zdań przy wyborze przewodniczącego decyzję w tym zakresie podejmuje Rada Kasy. Pracami Zarządu kieruje przewodniczący.

3. Wybrani do Zarządu członkowie mogą spełniać swoje obowiązki i czynności bądź jako stale zatrudnieni pracownicy, bądź też jako członkowie Zarządu nie będący etatowymi pracownikami Kasy. Członek Zarządu nie może pełnić funkcji starszego księgowego Kasy.

4. W razie niemożności pełnienia obowiązków przez członka Zarządu Rada Kasy wprowadza w jego uprawnienia zastępcę, który otrzymał największą ilość głosów na Walnym Zgromadzeniu. Jeżeli wszyscy zastępcy otrzymali równą ilość głosów, zastępcę wyznacza Rada Kasy.

§ 29. Zarząd kieruje całokształtem prac Kasy, a w szczególności:

- 1) reprezentuje Kasę na zewnątrz i działa w jej imieniu w granicach określonych statutem i uchwałami Walnego Zgromadzenia;
- 2) prowadzi działalność pożyczkową w ramach państwowych planów kredytowych zgodnie z wytycznymi Centrali;
- 3) udziela członkom Kasy — ze środków przewidzianych w § 46 ust. 1 — pożyczek na wszelkie potrzeby gospodarcze oraz na pilne potrzeby płatnicze zgodnie z wytycznymi Komisji NRS;
- 4) przyjmuje członków Kasy;
- 5) przyjmuje i zwalnia pracowników w granicach przydzielonych przez Centralę ilości etatów i stawek uposażeniowych;
- 6) wyłania spośród siebie bądź przyjmuje i odwołuje kierownika za zgodą Rady Kasy i w porozumieniu z Centralą;
- 7) zgłasza wniosek do Centrali o zatwierdzenie i odwołanie starszego księgowego Kasy;
- 8) ustanawia osoby do działania w imieniu Kasy i określa zakres ich pracy;
- 9) rozpatruje i załatwia wnioski członków, skargi i zażalenia ludności na działalność Kasy oraz przygotowuje wnioski na posiedzenia Rady Kasy, które wymagają decyzji Rady, Walnego Zgromadzenia, Komisji NRS bądź Centrali;

- 10) w zakresie swej działalności składa na żądanie prezydiów rad narodowych odpowiednie sprawozdania na sesjach i posiedzeniach komisji tych rad, a w razie potrzeby również na zebraniach wiejskich;
- 11) zwołuje Walne Zgromadzenia i gromadzkie zebrania członkowskie.

§ 30. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz na dwa tygodnie, a w sprawach nie cierpiących zwłoki — na przykład rozpatrzenia zgłoszeń pożyczkowych — powinny się odbywać w miarę potrzeby.

§ 31. 1. W posiedzeniach Zarządu obowiązani są brać udział wszyscy członkowie Zarządu. W razie niemożności przybycia na posiedzenie członka Zarządu w posiedzeniu powinien uczestniczyć zastępca, który w tym przypadku posiada głos decydujący.

2. W posiedzeniach Zarządu powinien brać udział także kierownik Kasy. Jeżeli kierownik Kasy nie jest członkiem Zarządu, przysługuje mu głos doradczy.

3. Członkowie Rady Kasy, zastępcy członków Zarządu, przedstawiciele Komisji NRS oraz Centrali mogą brać udział w każdym posiedzeniu Zarządu z głosem doradczym.

§ 32. 1. Uchwały Zarządu zapadają większością głosów.

2. Do prawomocności uchwał niezbędna jest obecność i zgoda co najmniej dwóch członków Zarządu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy. W razie rozbieżności zdań decyduje głos przewodniczącego lub jego zastępcy.

§ 33. 1. Wszelkie dokumenty, z których wynikają zobowiązania dla Kasy, podpisują pod stemplem Kasy przewodniczący i jeden członek Zarządu lub dwóch członków Zarządu bądź członek Zarządu i pełnomocnik.

2. Korespondencję bieżącą i dokumenty rozliczeniowe mogą podpisywać pracownicy Kasy upoważnieni przez Zarząd.

3. Dokumenty o charakterze rozliczeniowo-pieniężnym podpisuje również starszy księgowy Kasy.

§ 34. 1. Rada Kasy lub Centrala może zawiesić w czynnościach Zarząd bądź poszczególnych jego członków na podstawie stwierdzonych protokołarnym dochodzeniem przeprowadzonym przez Radę, Centralę lub organy kontroli zewnętrznej faktów:

- 1) przekroczeń w prowadzeniu działalności pożyczkowej;
- 2) działania na szkodę Kasy;
- 3) nadużyć lub działalności szkodliwej dla interesu publicznego;
- 4) nieprzestrzegania postanowień statutu oraz wytycznych Komisji NRS lub Centrali.

2. W razie zawieszenia w czynnościach jednego lub więcej członków Zarządu:

- 1) funkcje ich przejmują wyznaczeni przez Radę zastępca lub zastępcy członków Zarządu;
- 2) Zarząd zwołuje Walne Zgromadzenie dla powzięcia decyzji w sprawie zawieszonoego członka Zarządu i dla ewentualnego uzupełnienia składu Zarządu i listy zastępców członków Zarządu.

V. Postanowienia wspólne dla organów kasy.

§ 35. Każdy członek Rady i Zarządu powinien wykonywać swoje czynności z najwyższą starannością i dbać o pełną realizację przez Kasę jej zadań społeczno-gospodarczych.

§ 36. Walne Zgromadzenie, Rada i Zarząd kierują się w swej działalności regulaminami wydanymi przez Centralę w porozumieniu z Komisją NRS,

§ 37. Koszty związane z działalnością organów Kasy pokrywane są zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§ 38. Za szkodę spowodowaną naruszeniem obowiązków członka Zarządu lub Rady winny ponosi odpowiedzialność materialną. Jeżeli winnych jest kilku, odpowiadają solidarnie.

VI. Gospodarka finansowa.

§ 39. Kasa prowadzi swoją działalność finansową według zasad systemu finansowego ustalonego przez Ministra Finansów.

§ 40. Środki finansowe Kasy obejmują środki własne i obce.

§ 41. Środkami własnymi Kasy są:

- 1) fundusz udziałowy;
- 2) fundusz zasobowy;
- 3) fundusze specjalne.

§ 42. 1. Fundusz udziałowy tworzy się z wpłat udziałów członkowskich. Zarząd ma prawo rozłożyć wpłatę udziału na raty.

2. Udział można wypowiedzieć co najmniej na trzy miesiące przed końcem roku obrachunkowego.

3. Prawo do zwrotu wypowiedzianych udziałów przedawnia się po upływie terminu określonego w ustawie o spółdzielniach.

§ 43. 1. Fundusz zasobowy tworzy się:

- 1) z wpisowego;
- 2) z części wygosparowanych nadwyżek;
- 3) z nie podjętych w terminie określonym ustawą wypowiedzianych udziałów członkowskich;
- 4) z wpływów wierzytelności odpisanych na straty w ubiegłych latach;
- 5) z innych wpływów, na które wyrazi zgodę Centrala.

2. Fundusz zasobowy służy do pokrywania strat bilansowych i nie podlega podziałowi między członków; w razie potrzeby wolne środki funduszu zasobowego mogą być lokowane w majątku trwałym.

§ 44. Tworzenie funduszy specjalnych może nastąpić na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia.

§ 45. Środkami obcymi są:

- 1) wkłady oszczędnościowe;
- 2) pozostałości na rachunkach bieżących i zastępczych;
- 3) kredyty refinansowe z Narodowego Banku Polskiego.

§ 46. 1. Środki własne, wkłady oszczędnościowe i pozostałości na rachunkach bieżących stanowią pokrycie działalności pożyczkowej wymienionej w § 7 ust. 1 pkt 5.

2. Środki potrzebne na działalność pożyczkową wymienioną w § 7 ust. 1 pkt 4 Kasa ma prawo czerpać z Narodowego Banku Polskiego do wysokości określonej państwowym planem kredytowym.

§ 47. Kasa prowadzi rachunkowość według zasad ustalonych przez Centralę.

§ 48. 1. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy.

2. Po zakończeniu roku obrachunkowego Zarząd Kasy sporządza zamknięcie ksiąg rachunkowych nie później niż do końca lutego roku następnego.

3. Inwentarz, bilans i rachunek wyników, podpisane przez kierownika, starszego księgowego i Zarząd, powinny być zbadane przez Radę Kasy.

§ 49. 1. Z czystej nadwyżki bilansowej przeznaczają się — zgodnie z wytycznymi Centrali, wydanymi w porozumieniu z Komisją NRS:

- 1) co najmniej 30% na powiększenie funduszu zasobowego Kasy;
- 2) do 25% na wspólny fundusz wyrównawczy;
- 3) do 15% na wspólny fundusz inwestycyjny.

2. Reszta czystej nadwyżki może być przeznaczona zgodnie z wytycznymi Komisji NRS na:

- 1) oprocentowanie udziałów;
- 2) zapomogi dla członków;
- 3) miejscowe cele kulturalno-społeczne;
- 4) inne cele według uznania Walnego Zgromadzenia.

3. Przy pokrywaniu strat i dokonywaniu inwestycji Kasa ma prawo korzystać z pomocy wspólnych funduszy celowych w sposób i na warunkach określonych systemem finansowym.

VII. Łączenie, rozwiązanie i likwidacja Kasy.

§ 50. 1. Łączenie, rozwiązanie i likwidacja Kasy następuje w sposób przewidziany ustawą o spółdzielniach i dekretem o reformie bankowej.

2. Likwidatora bądź likwidatorów Kasy wyznacza Centrala.